

PROVES D'ACCÉS A LA UNIVERSITAT

PRUEBAS DE ACCESO A LA UNIVERSIDAD

CONVOCATÒRIA: JUNY 2019	CONVOCATORIA: JUNIO 2019
Assignatura: GEOGRAFIA	Asignatura: GEOGRAFÍA

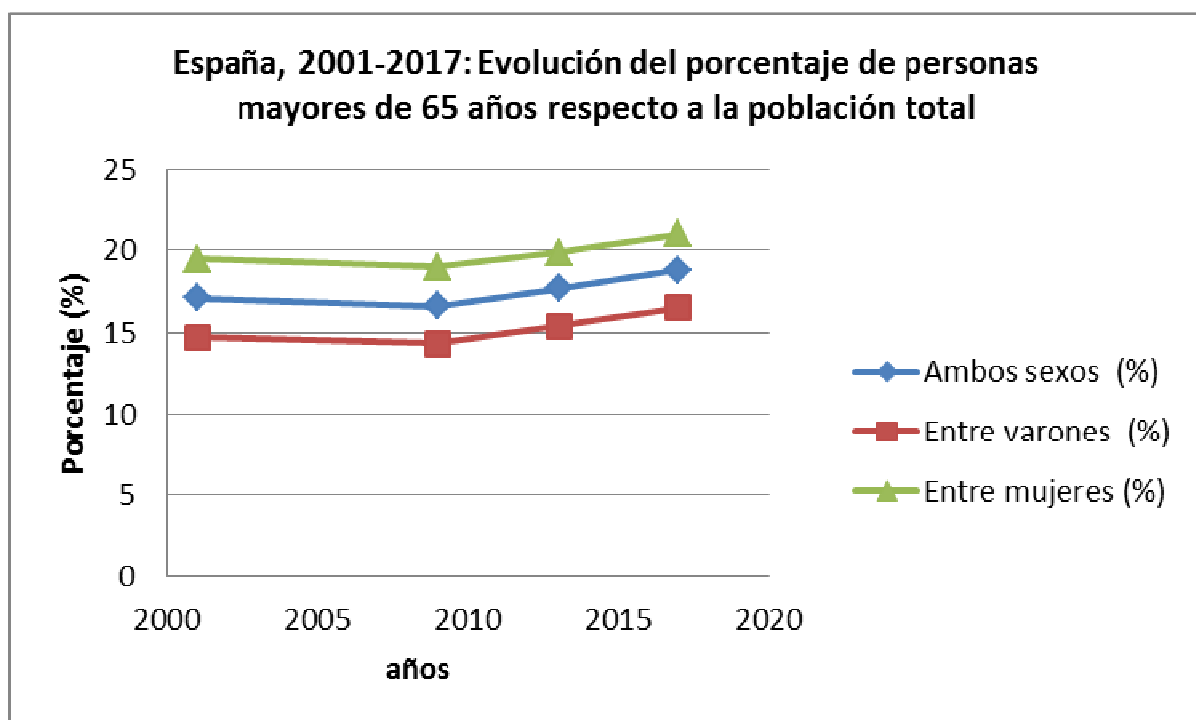
CRITERIS DE CORRECCIÓ / CRITERIOS DE CORRECCIÓN

EXERCICI 1

Qüestió 1 (2,5 punts).

L'elaboració correcta de les tres línies interiors del gràfic –total, homes i dones- suposa 0,75 punts (també s'admet el gràfic de barres). La realització correcta d'un eix de coordenades temporal i un altre de valors suposa uns altres 0,5 punts. El fet d'incloure una llegenda correcta, un títol precís i la font, uns altres 0,5 punts. S'ha de tenir en compte la neteja, la claredat i l'ajust de proporcions per atorgar la màxima puntuació en cada cas.

Una explicació correcta de la tendència general i la distinció entre la situació d'homes i dones s'ha de valorar amb els 0,75 punts restants. El fet de destacar el paper de les migracions en el procés dins l'explicació de les tendències pot compensar alguna deficiència en altres aspectes.

Font: INE (*Padrons de Població*)

Qüestió 2 (2,5 punts).

L'estudiant ha de destacar que hi ha fortes diferències entre les diferents províncies basades essencialment en el pes de moviments migratoris, especialment de l'èxode rural, que va produir un envelliment de moltes províncies agràries i el rejuveniment de les de caràcter industrial o terciari (1,0 punts), i de l'impacte diferencial de l'arribada d'immigrants estrangers en les dues últimes dècades (0,75 punts), a més de destacar que l'envelliment és ja elevat a totes les comunitats (0,75 punts). Qualsevol altre raonament fonamentat que servisca per explicar diferències, o l'aprofundiment en casos concrets, pot compensar mancances en els aspectes anteriors. S'ha de valorar molt positivament que els alumnes hagen distingit i citat específicament les províncies amb major nivell d'envelliment (Lugo, Ourense, Lleó, Zamora, Salamanca, Àvila, Sòria) enfront d'aquelles altres amb valors substancialment més baixos (Guadalajara, Múrcia, Almeria, Balears, Màlaga, Cadis, Sevilla, Huelva, Las Palmas de Gran Canària i Santa Cruz de Tenerife). S'ha d'atorgar especial valor a qui siga capaç de reconèixer causes molt particulars, com l'escàs nivell d'envelliment de Guadalajara, explicable pel fet que funciona com a centre residencial per a moltes famílies joves que treballen a la rodalia de Madrid.

Qüestió 3 (2,5 punts).

Entre aquests factors, l'estudiant n'ha de destacar essencialment dos: el fort increment de l'esperança de vida, que incrementa el nombre d'ancians (1,0 punts), i la caiguda ràpida de les taxes de natalitat, que impedeix el rejuveniment (1,0 punts). El fet d'haver exposat, a més, la influència rejuvenidora o de pèrdua de joves dels processos migratoris comporta l'adjudicació dels 0,5 punts restants.

Qüestió 4 (2,5 punts).

Encara que la resposta és molt oberta, l'estudiant ha de citar les conseqüències sobre les dificultats de mantenir les xifres de població, les conseqüències sobre assistència sanitària i cures (0,75 punts); també la falta de mà d'obra suficient per a alguns treballs, les conseqüències sobre el sistema de pensions (0,75 punts); a més, la necessitat de població immigrant i la transformació de l'estructura d'edats (0,50 punts); finalment, el despoblament intens de moltes comarques, la deterioració d'alguns barris... (0,50 punts).

PROVES D'ACCÉS A LA UNIVERSITAT

PRUEBAS DE ACCESO A LA UNIVERSIDAD

CONVOCATÒRIA: JUNY 2019	CONVOCATORIA: JUNIO 2019
Assignatura: GEOGRAFIA	Asignatura: GEOGRAFÍA

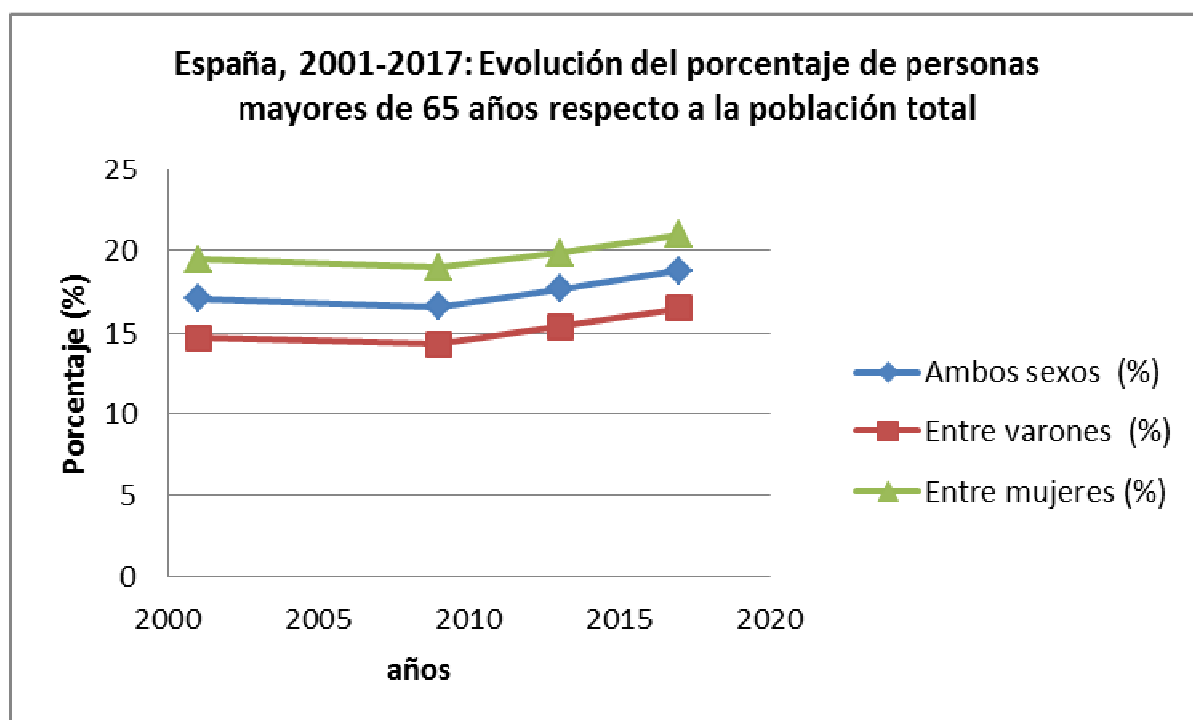
CRITERIS DE CORRECCIÓ / CRITERIOS DE CORRECCIÓN

EJERCICIO 1

Cuestión 1 (2,5 puntos).

La elaboración correcta de las tres líneas interiores del gráfico –total, varones y mujeres- supondrá 0,75 puntos, (también es admisible el gráfico de barras). La realización correcta de un eje de coordenadas temporal y otro de valores supondrá otros 0,5 puntos. Incluir una leyenda correcta, un título preciso y la fuente otros 0,5 puntos. La limpieza, la claridad y el ajuste de proporciones serán consideradas para otorgar la máxima puntuación en cada caso.

Una explicación correcta de la tendencia general y la distinción entre la situación de varones y mujeres se valorará con los 0,75 puntos restantes. Si en la explicación de las tendencias es capaz de destacar el papel de las migraciones en el proceso se podrá compensar alguna deficiencia en otros aspectos.

Fuente: INE (*Padrones de Población*)

Cuestión 2 (2,5 puntos).

Se deberá destacar que existen fuertes diferencias entre las distintas provincias basadas esencialmente en el peso de movimientos migratorios, especialmente del éxodo rural, que produjo un envejecimiento de muchas provincias agrarias y el rejuvenecimiento de las de carácter industrial o terciario (1,0 puntos), y del impacto diferencial de la llegada de inmigrantes extranjeros en las dos últimas décadas (0,75 puntos), además de destacar que el envejecimiento es ya elevado en todas las comunidades (0,75 puntos). Cualquier otro razonamiento fundamentado que sirva para explicar diferencias, o la profundización en casos concretos, podrá compensar carencias en los aspectos anteriores. Se valorará muy positivamente el que los alumnos distingan y nombren específicamente las provincias con mayor nivel de envejecimiento (Lugo, Orense, León, Zamora, Salamanca, Ávila, Soria) frente a aquellas otras con valores sustancialmente más bajos (Guadalajara, Murcia, Almería, Baleares, Málaga, Cádiz, Sevilla, Huelva, Las Palmas de Gran Canaria y Santa Cruz de Tenerife). Se otorgará especial valor a quien sea capaz de reconocer causas muy particulares, como el escaso nivel de envejecimiento de Guadalajara, explicable por funcionar como centro residencial para muchas familias jóvenes que trabajan en el entorno de Madrid.

Cuestión 3 (2,5 puntos).

Entre estos factores deberá destacar esencialmente dos: el fuerte incremento de la esperanza de vida, que incrementa el número de ancianos (1,0 puntos) y la caída rápida de las tasas de natalidad, que impiden el rejuvenecimiento (1,0 puntos). Exponer, además, la influencia rejuvenecedora o de pérdida de jóvenes de los procesos migratorios, supondrá los 0,5 puntos restantes.

Cuestión 4 (2,5 puntos).

Aunque la respuesta es muy abierta, deberá citar las consecuencias sobre las dificultades de mantenimiento de las cifras de población, las consecuencias sobre asistencia sanitaria y cuidados (0,75 puntos); también la falta de mano de obra suficiente para algunos trabajos, las consecuencias sobre el sistema de pensiones, (0,75 puntos); además, la necesidad de población inmigrante y la transformación de la estructura de edades (0,50 puntos); finalmente, el despoblamiento intenso de muchas comarcas, el deterioro de algunos barrios... (0,50 puntos).

PROVES D'ACCÉS A LA UNIVERSITAT

PRUEBAS DE ACCESO A LA UNIVERSIDAD

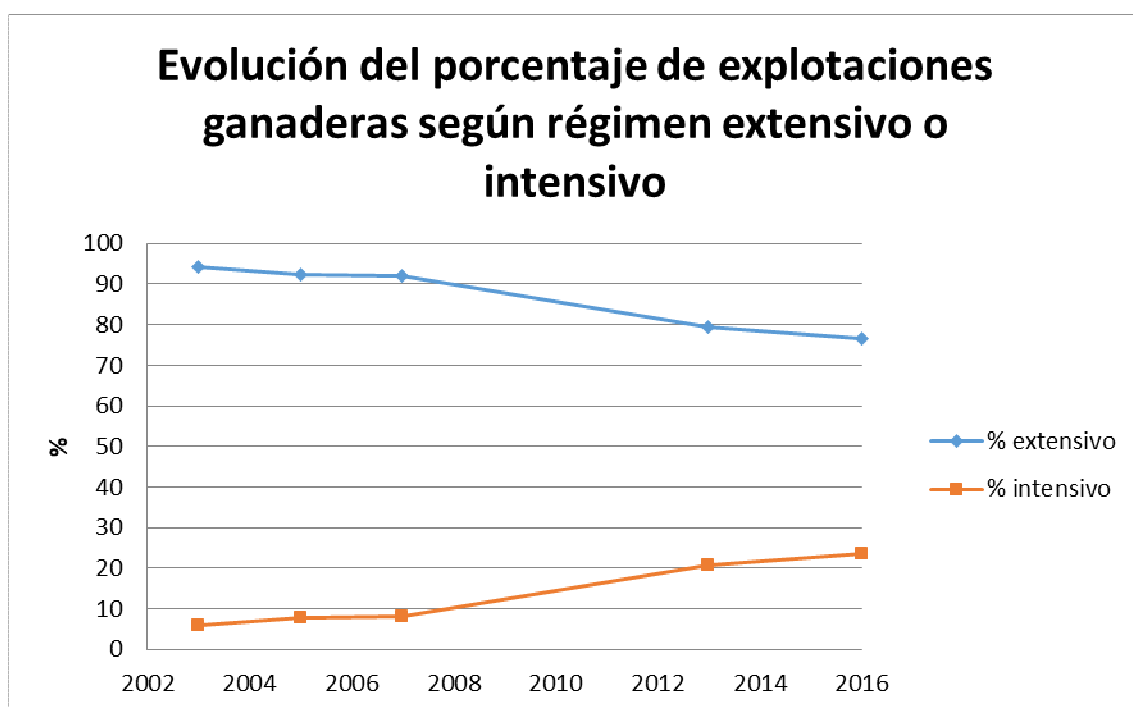
CONVOCATÒRIA: JUNY 2019	CONVOCATORIA: JUNIO 2019
Assignatura: GEOGRAFIA	Asignatura: GEOGRAFÍA

CRITERIS DE CORRECCIÓ / CRITERIOS DE CORRECCIÓN

EXERCICI 2

Cuestión 1 (2,5 puntos)

L'elaboració correcta suposa la construcció d'un gràfic lineal (se n'adjunta exemple) que demostre l'evolució temporal de les dues variables claus (percentatge d'explotacions ramaderes extensives i intensives), en el qual a més es conserve una distància proporcional entre les dades de referència (1,0 punts). Les línies (o, si és el cas, barres) que representen cada variable s'han de diferenciar d'alguna manera entre si (color o trama) (0,75 punts). El gràfic resultant ha d'incloure les corresponents referències a la llegenda, el títol i la font (0,75 punts). S'accepta com a vàlid la realització d'un gràfic de barres per representar les variables, però amb menor puntuació, sempre que la proporció temporal siga correcta (0,5 punts). El fet de no mantenir la proporció temporal comporta 0,5 punts menys en qualsevol de les dues opcions (lineal o barres). S'ha de tenir en compte la neteja i la claredat per atorgar la màxima puntuació en cada cas.

Font / Fuente: INE

Qüestió 2 (2,5 punts)

L'estudiant ha de tenir en compte ací no solament la interpretació i explicació de la realitat que reflecteix el gràfic elaborat, sinó a més les dades absolutes que recull el document 1. En concret, l'evolució del total d'explotacions ramaderes entre 2003 i 2016, que registra un marcat descens amb el pas del temps (gairebé del 50% en 13 anys) (0,5 punts). A partir d'ací, l'estudiant ha d'identificar el descens que evidencia el valor percentual de les explotacions ramaderes en extensiu, i l'increment que experimenten les explotacions en intensiu (0,5 punts), que són tots dos (l'augment d'unes i l'ascens d'altres) destacats a partir de 2013 (0,5 punts).

Per completar la resposta, s'han d'apuntar tres de les principals causes enumerades a continuació, i que expliquen com la ramaderia intensiva ha guanyat pes respecte a l'extensiva. 1) Com a resultat de la tecnificació experimentada en el sector, que permet l'augment de la grandària de les explotacions i, al seu torn, l'increment del nombre de caps de bestiar per explotació. 2) Per la facilitat en l'elecció de l'emplaçament de l'explotació, que permet una activitat desvinculada del medi físic (ja que està estabulada i s'alimenta de pinsos en gran manera). 3) Tot plegat contribueix a la seua localització prop de zones urbanes, principals centres de consum en un (4) context d'increment de la demanda –urbana– (tant de productes directes com derivats). 5) La reducció de les àrees de pastura, davant la disminució del guaret en els sistemes agraris tradicionals com a resultat de l'augment de la superfície irrigada i les repoblacions forestals. 6) Les exigències introduïdes per la política agrària comuna quant al tipus i la grandària de la producció. 7) L'increment dels costos davant la incorporació de normes de seguretat alimentària, benestar animal i protecció mediambiental, etc. (1 punts).

Es pot tenir en compte la introducció d'altres aspectes oportuns per completar la falta dels que resulten més evidents. Igualment, el/la corrector/a ha de valorarà positivament la maduresa en l'anàlisi feta per l'estudiant.

Qüestió 3 (2,5 punts)

L'estudiant obtindrà la màxima qualificació si cita almenys tres dels problemes ací identificats, que afecten econòmicament l'espai agrari i el món rural:

- 1) No n'hi ha prou amb la modernització i la competitivitat agrària per assegurar una renda adequada i afrontar la creixent competència de països emergents en el mercat mundial.
- 2) La diversificació econòmica és, encara, relativament escassa, a causa de l'excessiva dependència d'activitats agràries poc innovadores.
- 3) Hi ha un ús insuficient de les telecomunicacions i de les noves tecnologies, a causa de qüestions com l'anomenada “bretxa digital”.
- 4) La cada vegada major dependència agrària de la indústria i del mercat, que es materialitza en la compra de nombrosos inputs bàsics (llavors, fertilitzants, etc.) i en la venda de la producció a determinades empreses agroalimentàries que actuen en règim de monopolis.
- 5) Les majors exigències de seguretat alimentària, sanitat i benestar animal de la PAC, que incrementen els costos i redueixen la competitivitat enfront de productors d'àrees menys exigents quant a estàndards de qualitat.

També es pot valorar positivament l'aportació d'altres factors econòmics de manera fundada (no són vàlids, però, aspectes demogràfics o de qualsevol altre tipus que no expliciten la seua relació amb la dimensió econòmica). Igualment, el/la corrector/a ha de valorar positivament la maduresa en l'anàlisi feta per l'estudiant. Així mateix, la claredat en l'exposició o l'organització sistemàtica de la resposta poden compensar mancances en els aspectes anteriors.

Qüestió 4 (2,5 punts)

L'estudiant ha d'assenyalar els tres objectius bàsics de la PAC (2013):

- 1) Garantir la seguretat alimentària proporcionant a la població europea aliments suficients, segurs, variats i de qualitat (0,75 punts).
- 2) Aconseguir una agricultura sostenible (0,75 punts).
- 3) Contribuir al desenvolupament territorial de les regions agràries amb el manteniment de la població, la creació d'ocupació i la diversificació de la seua economia (implantació de noves activitats agràries i altres activitats econòmiques: turisme, restauració, construcció, transport, comerç, etc.) (1,0 punts).

La introducció d'altres aspectes, com els que es relacionen amb l'estructuració de la PAC en dos pilars i l'especificació concreta dels seus continguts, poden ser considerats per completar la falta dels que resulten més evidents. Igualment, el/la corrector/a ha de valorar positivament la maduresa en l'anàlisi feta per l'estudiant.

PROVES D'ACCÉS A LA UNIVERSITAT

PRUEBAS DE ACCESO A LA UNIVERSIDAD

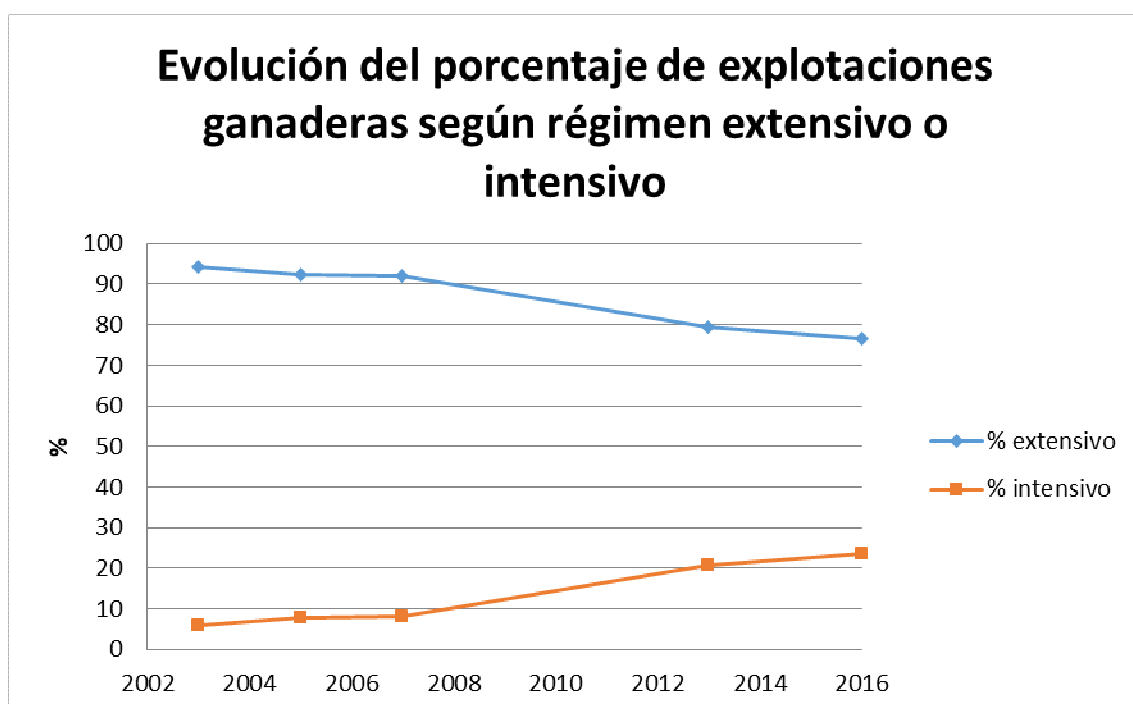
CONVOCATÒRIA: JUNY 2019	CONVOCATORIA: JUNIO 2019
Assignatura: GEOGRAFIA	Asignatura: GEOGRAFÍA

CRITERIS DE CORRECCIÓ / CRITERIOS DE CORRECCIÓN

EJERCICIO 2

Cuestión 1 (2,5 puntos)

La elaboración correcta supone la construcción de un gráfico lineal (se adjunta ejemplo) que demuestre la evolución temporal de las dos variables claves (porcentaje de explotaciones ganaderas extensivas e intensivas), en el que además se conserve una distancia proporcional entre los datos de referencia (1,0 puntos). Las líneas (o en su defecto, barras) que representen cada variable deben diferenciarse de algún modo entre ellas (color o trama) (0,75 puntos). El gráfico resultante deberá incluir las correspondientes referencias a la leyenda, el título y la fuente (0,75 puntos). La realización de un gráfico de barras para representar las variables se acepta como válido, pero con menor puntuación, siempre y cuando la proporción temporal sea correcta (0,5 puntos). No mantener la proporción temporal supone 0,5 puntos menos en cualquiera de las dos opciones (lineal o barras). La limpieza y claridad serán consideradas para otorgar la máxima puntuación en cada caso.

Font / Fuente: INE

Cuestión 2 (2,5 puntos)

El alumno/a deberá atender aquí no solo a la interpretación y explicación de la realidad que refleja en gráfico elaborado, sino además a los datos absolutos recogidos en el Documento 1. En concreto, a la evolución del total de explotaciones ganaderas entre 2003 y 2016, que registra un marcado descenso con el paso del tiempo (casi del 50% en 13 años) (0,5 puntos). A partir de aquí, el alumno/a habrá de identificar el descenso que evidencia el valor porcentual de las explotaciones ganaderas en extensivo, y el incremento que experimentan las explotaciones en intensivo (0,5 puntos), siendo ambos (el aumento de unas y el ascenso de otras) destacados a partir de 2013 (0,5 puntos).

Para completar la respuesta, se tendrán que apuntar tres de las principales causas enumeradas a continuación, y que explican cómo la ganadería intensiva ha ganado peso respecto a la extensiva. Como resultado de 1) la tecnificación experimentada en el sector, que permite el aumento del tamaño de las explotaciones y, a su vez, el incremento del número de cabezas de ganado por explotación; 2) por la facilidad en la elección del emplazamiento de la explotación que permite una actividad desvinculada del medio físico (al encontrarse estabulada y alimentarse de piensos en gran medida), 3) lo que contribuye a su localización próxima a zonas urbanas, principales centros de consumo en un 4) contexto de incremento de la demanda –urbana– (tanto de productos directos como derivados); 5) la reducción de las áreas de pasto, ante la disminución del barbecho en los sistemas agrarios tradicionales como resultado del aumento de la superficie irrigada y las repoblaciones forestales; 6) las exigencias introducidas por la Política Agraria Común en cuanto al tipo y tamaño de la producción; 7) el incremento de los costes ante la incorporación de normas de seguridad alimentaria, bienestar animal y protección medioambiental, etc. (1 puntos).

La introducción de otros aspectos oportunos podrá ser considerado para completar la falta de los que resultan más evidentes. Igualmente, el corrector valorará positivamente la madurez en el análisis hecho por el/la estudiante.

Cuestión 3 (2,5 puntos)

El alumno/a obtendrá la máxima calificación si apunta al menos tres de los problemas aquí identificados, que afectan económicamente al espacio agrario y mundo rural:

- 1) La modernización y la competitividad agraria son insuficientes para asegurar una renta adecuada y afrontar la creciente competencia de países emergentes en el mercado mundial.
- 2) La diversificación económica es, todavía, relativamente escasa, debido a la excesiva dependencia de actividades agrarias poco innovadoras.
- 3) Insuficiente uso de las telecomunicaciones y de las nuevas tecnologías, debido a cuestiones como la llamada “brecha digital”.

4) La cada vez mayor dependencia agraria de la industria y del mercado, que se materializa en la compra de numerosos inputs básicos (semillas, fertilizantes, etc) y en la venta de la producción a determinadas empresas agroalimentarias que actúan en régimen de monopolios.

5) Las mayores exigencias de seguridad alimentaria, sanidad y bienestar animal de la PAC, que incrementan los costes y reducen la competitividad frente a productores de áreas menos exigentes en cuanto a estándares de calidad.

Aportar otros factores económicos de manera fundada también podrán valorarse positivamente (no serán válidos aspectos demográficos o de cualquier otro tipo que no expliciten su relación con la dimensión económica). Igualmente, el corrector o correctora valorará positivamente la madurez en el análisis hecho por el alumno/a. Asimismo, la claridad en la exposición o la organización sistemática de la respuesta podrán compensar carencias en los aspectos anteriores.

Cuestión 4 (2,5 puntos)

El alumno/a ha de señalar los tres objetivos básicos de la PAC (2013):

- 1) Garantizar la seguridad alimentaria proporcionando a la población europea alimentos suficientes, seguros, variados y de calidad (0,75 puntos).
- 2) Conseguir una agricultura sostenible (0,75 puntos).
- 3) Contribuir al desarrollo territorial de las regiones agrarias manteniendo a la población, creando empleo y diversificando su economía (implantación de nuevas actividades agrarias y otras actividades económicas: turismo, restauración, construcción, transporte, comercio, etc.) (1,0 puntos).

La introducción de otros aspectos, como los relacionados con la estructuración de la PAC en dos pilares y la especificación concreta de los contenidos de cada uno de ellos, podrán ser considerados para completar la falta de los que resultan más evidentes. Igualmente, el corrector valorará positivamente la madurez en el análisis hecho por el/la estudiante.